

1.

Mijn zestiende verjaardag was er niet meteen eentje om in de geschiedenisboeken op te nemen. Zoals elk jaar hadden we het gewoon onder ons gevierd, mama, papa, Joris en ik. En eigenlijk had ik het zo nog het liefst.

Ik ben geboren op 18 juni, pal in de examenperiode en net op het randje tussen lente en zomer. De avond van mijn zestiende verjaardag hadden we gewoon met ons gezin buiten gezeten en lekker samen gegeten. Na de dioxinecrisis waren we met het hele gezin vegetariër geworden. Dus schafte de pot die dag spinazie in room met puree en fish-sticks, het 'vegetarische' lievelingskostje van mijn broer Joris en mij, want vis aten we wel nog. Joris en ik, wij waren twee handen op één buik. Hij zag het levenslicht amper twintig maanden na mij. Omdat mama en papa allebei gehoorgestoord zijn, hadden wij een heel andere band dan de meeste broers. We waren sneller volwassen, dat zeker. Maar ik denk dat de beperking van onze ouders onze band ook veel intenser gemaakt heeft. Zowel de band tussen ons als broers, als die mét onze ouders. Je moet weten dat mama en papa niets horen. Papa is zo geboren, bij hem is de aandoening vermoedelijk erfelijk. Maar mama is doof doordat dokters vlak na haar geboorte drie keer haar bloed gewisseld hebben omdat er geen match was met de rhesus-

factor van haar moeder, onze grootmoeder. Die bloedtransfusies veroorzaakten een storing in haar hersenen, waar ze doofheid aan overgehouden heeft. Joris en ik hebben van kinds af geleerd hoe we met mama en papa moesten communiceren: traag en duidelijk praten en goed articuleren, zodat zij zouden kunnen liplezen. En bij voorkeur maakten we daar wat gebaren bij om wat we zegden nog te verduidelijken. Praten met buitenstaanders is wat moeilijker voor hen. Veel mensen hebben de neiging om extra luid te praten, maar dat heeft uiteraard geen zin. In hun communicatie met horende mensen waren onze ouders dan ook vaak op ons aangewezen. Sommige mensen articuleren minder goed, waardoor onze ouders ze moeilijker kunnen 'lezen'. Net daarom was het zo belangrijk dat wij hen daarbij hielpen. Joris en ik bespraken belangrijke gebeurtenissen altijd eerst samen, voordat we het nieuws aan hen vertelden. En uiteraard schiep dat een speciale band. We kenden het alfabet in gebarentaal, maar verder weigerde ik om te leren communiceren in gebarentaal, hoe graag ze dat ook wilden. Alleen als ze blijven praten en blijven oefenen, wordt communiceren steeds makkelijker voor hen. Tuurlijk, het had ook zo zijn voordelen dat onze ouders niets konden horen. Als ze niet naar ons keken, verstonden ze ons niet. En zo konden we al eens iets uitspoken.

We toostten alvast op het einde van het schooljaar dat in zicht was en mijmerden over de vakantie die voor ons lag. Die zou er helemaal anders uitzien dan alle jaren voordien.

Vanaf onze geboorte waren we jarenlang naar Oostduinkerke op vakantie gegaan, telkens de laatste twee weken van juli. We huurden er altijd hetzelfde appartementje op de derde verdieping. Het appartement waarvan papa wist dat het het best gelegen was, dat je er het beste uitzicht op zee had, de mooiste zonsondergang ... En onze vakantiedagen vulden zich ook standaard met dezelfde dingen: elke dag een wandeling naar Koksijde of Nieuwpoort, één keer per vakantie naar het lunapark met de centjes die oma ons gegeven had, en zandkastelen bouwen, uiteraard. Helemaal mijn ding. Nonkel Steven en tante Kristien waren ook altijd aan zee in die periode, samen met hun kinderen Annemie, Hans en Tomas. Ik nam toen ook al graag de leiding. Om aan Joris, mijn neven en nichtje duidelijk te maken hoe we te werk zouden gaan, tekende ik de structuur van ons zandkasteel eerst uit in het natte zand. Ons kasteel moest en zou het langst blijven staan van alle zandkastelen die in onze buurt gebouwd werden. En ja hoor, daar slaagden we ook meestal in!

Maar die zomer zou ik voor het eerst gaan werken als jobstudent op De Nekker, het provinciale sport- en recreatiecentrum in Mechelen. Die job had ik te danken aan het feit dat papa al jaren op De Nekker werkte. Ze hadden er altijd wel jobstudenten nodig om de handen uit de mouwen te steken tijdens schoolvakanties, en kinderen van medewerkers kregen daarbij voorrang. De Nekker is een heel groot centrum, vlak bij het natuurgebied Mechels Broek. Er zijn

tal van speeltuinen, een zwembijver, een gloednieuw zwembad ... Papa is er verantwoordelijk voor de veiligheid in de verschillende speeltuinen. Een baan die hem op het lijf geschreven is, want hij is niet alleen verdraaid handig – hij verbouwde en restaureerde eigenhandig ons hele huis – hij is bovendien een verschrikkelijke pietje-precies. Perfectie is de norm voor hem, thuis én op het werk. Aangezien De Nekker onmogelijk risico's kan nemen wat betreft de veiligheid in de speeltuinen, kijkt papa er uiterst minutieus alle veiligheidsvoorschriften na. Is er een probleem met een toestel, dan maakt hij een afspraak met de plaatser ervan. Hij neemt foto's, verzamelt die in een worddocument en voorziet ze van commentaar. Vaak vroeg hij dan aan Joris of aan mij om dat eens na te lezen, zodat alles zeker duidelijk en correct zou zijn. Wanneer de herstellere dan langskomen op de speeltuin om zijn opmerkingen ter plaatse te bekijken, zit hij hen op de vingers te kijken – bewust en dikwijls tot hun grote ergernis. Maar ik denk dat het daarom is dat Danny, de directeur van De Nekker en papa's baas, zijn werk zo op prijs weet te stellen. Omdat hij streeft naar perfectie en geen detail aan zich voorbij laat gaan. Voor papa zelf is het soms ook een voordeel dat hij niets hoort, bijvoorbeeld wanneer de arbeiders op het terrein hem allerlei vloeken naar het hoofd slingeren als hij ze op de vingers tikt.

Zelf heb ik ook altijd een goede band met Danny gehad. Ik weet niet precies waarom. Ik hoorde soms van andere

jobstudenten dat ze wat bang van hem waren omdat hij afstandelijk kan lijken, maar tussen ons klikte het goed. Ik vond het heerlijk om met Danny in discussie te gaan. Over de grote en kleine dingen des levens, maar ook en vooral over politiek. Ik heb altijd al een duidelijke mening over de dingen gehad en koesterde vaak idealistische ideeën. Danny wilde me dan weer met beide benen op de grond zetten. Hij had al wat ervaring met politici en het politieke spel. Maar om me echt van mijn standpunt af te brengen, moest hij toch moeite doen. Ook op school ging ik graag in discussie met mijn leerkrachten. Mijn broer en ik zaten in het Schepersinstituut, een grote school in Mechelen. Ik denk dat je me gerust een rebel mag noemen, ja. Zeker in het tweede, derde middelbaar. Even aftasten waar de grenzen liggen, zoiets. En kijken of ik erover kon ... Later vond ik het gewoon een intellectuele uitdaging om een leerkracht eens te doen nadenken over de leerstof die hij – of zij, want bijvoorbeeld mevrouw Vervoort heeft toch wel heel erg afgezien met mij – ons probeerde bij te brengen. Als me dat gelukt was, dan vond ik dat mijn doel als leerling bereikt was. Zeker bij mijnheer Riffi, die ons wiskunde, biologie en chemie gaf, ging ik geen uitdaging uit de weg. Mijnheer Riffi was van Marokkaanse afkomst, al was hij geboren en getogen in België, en toen al politiek actief in Mechelen. Ik had in die tijd best extreme ideeën op politiek vlak en rebeldeerde ook tegen de manier waarop de maatschappij er toen uitzag. Ik was verbaal sterk en ging tijdens de les maar wat

graag in discussie met mijnheer Riffi, meestal over het gedrag van Marokkaanse jongeren. Kon ik ergens op een verbale en beleefde manier een lontje aansteken, tja, dan zou ik dat ook wel doen ... Dat zal ook wel de reden geweest zijn dat ik, toen ik zestien werd, mijn derde middelbaar aan het overdoen was. Het jaar voordien was ik niet geslaagd ... te veel gepuberd. Gelukkig raakten veel van de streken die ik in de klas uithaalde nooit tot bij mijn ouders. Op de oudercontacten na, waar oma – de mama van mama – mee naartoe ging, was er immers niet zo veel communicatie tussen mijn ouders en de school. Kwam dat handig uit!

Het werd halftien, de avondkilte be kroop me, en ik was moe. Het was een lange dag geweest. Ik ging naar mijn kamer, op de tweede verdieping van ons huis in Mechelen. Mijn kamer keek uit over de tuintjes van de bure n. Stads-tuintjes, rijhuisjes, mijn thuis. Met gekruiste armen staarde ik naar de warme avondgloed, mijn rechterhand rustte ach-teloos tegen mijn borstkas. Ik stond er niet bij stil dat mijn huid licht gezwollen was. Ik rekte me uit, wreef door mijn haren, poetste mijn tanden. Morgen zou ik mijn laatste twee examens van het derde middelbaar afleggen. Ik kon maar beter uitgerust zijn en kroop onder de lakens. Toen de zon onderging, kleurde de hemel vurig rood. Zonder het zelf te beseffen, was ik voor het laatst jarig geweest zonder dat ik kanker had.